

Katedra teórie a kritiky

AR 20172018

Alice Škrlantová – Tvůrci židovského původu v českém divadle 20.století

Oponentský posudok bakalárskej diplomovej práce

Diplomantka Alice Škrlantová už v úvode práce neskrýva fascináciu židovskou kultúrou a práve z toho pramení i voľba témy. Snaží sa hľadať priesečníky a presahy, ktoré charakterizujú české židovské divadlo a drámu z hľadiska náboženskej, kultúrnej a národnej identity.

Sama autorka si uvedomuje, že sa pustila na pole nesmierne zaujímavé, ale súčasne veľmi široké, bohaté na pramene, a vyžadujúce oveľa väčší priestor, než aký jej poskytuje rozsah bakalárskej práce.

Preto sa zamerala na tvorbu dramatikov, ktorých vzťah k židovstvu je vrstevnatý a prináša rôzne príklady autorských a ľudských prístupov. Škoda však, že ponechala asi pôvodný široký názov práce, ktorý sľubuje viac, než plní.

Škrlantová v úvodných dvoch častiach spracúva výber z dostupných prameňov, a podáva definície židovstva, základné pojmy, ktoré sú pri skúmaní tejto problematiky nevyhnutné, zdôrazňuje fenomén židovskej kultúry v moderných českých dejinách a pražskom kontexte. Tieto dve časti uzatvára príkladom života a diela Františka Langera a jeho pojetia židovstva.

Nevynecháva samozrejme obdobie druhej svetovej vojny, stručne podá správu o pozícii židovského obyvateľstva v prostredí obklopenom fašistickou ideológiou, trefná je jej téza o tom, že sa mnohí židia hlásili viac k českej národnosti, ako k samotnej viere. Priestor samozrejme venuje divadelným a dramatickým činom v koncentračnom tábore Terezín, ale aj mimo neho.

Centrom práce má byť analýza dramatickej tvorby troch vybraných autorov, Ludvíka Aškenazyho, Arnošta Goldflama a Karola Sidona, ktorí predstavujú rôzne podoby umeleckej literárnej a dramatickej reflexie židovstva. Škrlantová si zámerne vyberá autorov, ktorých tvorba zasiahla povojnový kontext, od druhej polovice 20.storočia ďalej, a rovnako ide o autorov, ktorí majú nejednotnú pozíciu aj v širších súvislostiach českého divadla.

Auorka sa zameriava hlavne na fakt, že každý z dramatikov sa so svojím židovským pôvodom konfrontuje inak, vyberá ako príklady texty, kde je silne akcentovaná téma židovskej identity alebo minulosti.

Alice Škrlantová viacmenej ostáva pri opise, akoby nedotiahla metodický kľúč ďalej, než len k priblíženiu deja a súvislostí vzniku textov, menej sa už púšťa do formálnej alebo kritickej analýzy, nijak nereflektuje inscenácie textov, ktoré vznikli v českom divadle.

Zaujímavé je, že traja dramatici predstavujú nielen iné postoje k židovskej otázke, ale sú aj predstaviteľmi rôznych generácií, tento aspekt ale nie je v práci primárny, hoci by mohol byť podnetným.

Vo výsledku ide o referovanie o stave židovskej dramatiky, ale bez ďalšej ambície podať polemický alebo kritický názor napríklad na to, čo stačí na označenie „židovské divadlo“, „židovský dramatik“.

Práca Alice Škrlantovej naplnila parametry bakalárskej práce, autorka pracuje s dostatočným množstvom prameňov a literatúry, hoci sa nedá zbaviť dojmu kaleidoskopického prehľadu, napísaného miestami zbytočne popularizačným štýlom.

Prácu doporučujem k obhajobe.

Otázka pre diplomantku: Bakalárska práca sa nevenuje súčasným tendenciám v českom alebo zahraničnom divadle – tvorbu ktorého divadelníka (príklady inscenácií)/nie dramatika, vnímate ako židovskú a prečo?

V Prahe, dňa 3.9. 2018.

Mgr.art. Eva Kyselová, PhD.